

Comisia economie, buget și finanțe

Raport

cu privire la Raportul anual 2017 al Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (nr.1945 din 14.09.2018)

Comisia economie, buget și finanțe a audiat Raportul anual 2017 asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și patrimoniului public (în continuare – Raport anual) prezentat de către dl Veaceslav Untilă, președintele Curții de Conturi, și comunică următoarele.

Raportul anual a fost elaborat și aprobat de către Curtea de Conturi prin Hotărârea nr. 64 din 14 septembrie 2018 în conformitate cu art.133 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova și art. 6 alin. (1) lit. c) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr. 260/2017.

Raportul anual reprezintă un raport cuprinzător al Curții de Conturi, prezentat Parlamentului în termenul prevăzut de Legea 260/2017, care analizează și generalizează concluziile din toate misiunile de audit efectuate în perioada octombrie 2017 – septembrie 2018. Raportul este plasat pe paginile web oficiale a Parlamentului¹ și a Curții de Conturi².

Comisia menționează că perioada actuală de raportare a fost una deosebită de perioadele precedente fiind caracterizată prin evenimente care au avut un impact direct și indirect asupra activității de audit extern. În acest context, Comisia apreciază această perioadă ca una de tranziție la un cadru juridic modificat pentru instituția supremă de audit, reglementat de Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova. Prin Legea menționată Curtea de Conturi este obligată să efectueze audite în conformitate cu standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit, să audieze obligatoriu anual rapoartele Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și rapoartele tuturor ministerelor privind executarea bugetelor în anul bugetar încheiat. Aceste prevederi au condus la schimbarea structurii tipurilor de audit. Totodată, restructurarea Guvernului și comasarea ministerelor și agențiilor de stat, care s-a produs în a doua jumătate a anului 2017, a contribuit și la consolidarea sau divizarea situațiilor financiare ale entităților reorganizate, care a meritat o atenție sporită din partea Curții de Conturi. Cele menționate au solicitat de la Curtea de Conturi și angajații săi să

¹ <http://parlament.md/LinkClick.aspx?fileticket=Qncjv7yrETU%3d&tabid=202&language=ro-RO>

² <http://ccrm.md/storage/upload/reports/postari/173/pdf/978a7b4c13ee713ba310578448c4ff21.pdf>

totalitate recomandările Curții de Conturi, asigurând utilizarea și raportarea corectă a mijloacelor financiare și patrimoniului public, iar de la Curtea de Conturi - se solicită monitorizarea permanentă a situației pînă la consolidarea deplină a capacităților de raportare financiară. Guvernului i se recomandă să audieze conducătorii entităților menționate pentru a aprecia nivelul responsabilității manageriale și de redresare a situației.

De rînd cu organizarea insuficientă a contabilității de către conducătorii entităților menționate, Curtea de Conturi a constatat că cadrul de evidență contabilă și raportare financiară aplicabil în sectorul public conține un șir de carențe, inclusiv:

- nu conține integral principiile fundamentale ale contabilității;
- nu stabilește cerințe cu privire la consolidarea informației contabile;
- nu conține prevederi de evaluare și estimare contabilă a elementelor patrimoniale;
- nu este justificat numărul formularelor de raportare financiară;
- limitează utilizatorii în cunoașterea și evoluția stării patrimoniale a instituțiilor statului.

Reieșind din situația constatată, Comisia solicită de la Ministerul Finanțelor, care este responsabil de elaborarea politicilor în domeniul contabilității să implementeze pe deplin pînă la finele semestrului I al anului 2019 toate recomandările înaintate de către Curtea de Conturi, inclusiv elaborarea cadrului legal de reglementare a contabilității și raportării financiare în sectorul bugetar.

Deși, opiniile auditorului independent asupra rapoartelor Guvernului privind executarea bugetelor componente ale bugetului public național sunt cu rezerve, Comisia consideră destul de semnificative limitările auditului în obținerea probelor suficiente și adecvate privind:

- confirmarea unei părți a veniturilor în mărime de 926,6 mil.lei;
- plenitudinea cheltuielilor aferente prestațiilor acordate beneficiarilor de pensii din rîndul structurilor de forță în sumă de 1,1 miliarde lei;
- plenitudinea cheltuielilor distribuite la 69 instituții medico-sanitare în sumă de 2,3 miliarde lei.

Avînd în vedere că activitatea de audit trebuie să aducă plus valoare pentru societate, Comisia a apreciat impactul activității Curții de Conturi prin prisma remedierii unor situații pe parcursul auditelor și implementarea recomandărilor. Astfel, s-a constatat că în procesul misiunilor de audit s-au contabilizat: cota statului în capitalul social al societăților comerciale în mărime de peste 500 mil. lei; 660 ha de terenuri; mijloace de transport în valoare de 15 mil. lei; active nemateriale în sumă de peste 10 mil.lei; creanțe și datorii în valoare de 3 mil. lei. De asemenea s-au înregistrate corespunzător active luate în locațiune în valoare de 336,3 mil. lei. În perioada de raportare Curtea de Conturi a înaintat 1211 recomandări. Totodată, din numărul total de recomandări cuprinse în raportul anual precedent Curtea de Conturi a constatat că 50 de recomandări (34%) au fost implementate în totalitate, 51 (41,5%) - parțial, iar 36 (24,5%) au rămas neimplementate. În acest context, Comisia repetat solicită Guvernului și entităților supuse auditului să se pătrundă de importanța implementării recomandărilor Curții de Conturi, care au menirea să îmbunătățească managementul financiar public.

efectueze un volum de lucru enorm în domeniul auditului, asigurând concomitent perfecționarea formelor și metodelor de lucru, precum și ridicarea nivelului de calificare a auditorilor. Astfel, Comisia a constatat că Raportul anual reflectă sinteza a 53 misiuni de audit, dintre care 38 misiuni de audit financiar, 11 misiuni de audit al performanței și 4 misiuni de audit al conformității. În total Curtea de Conturi a supus auditelor 226 autorități ale administrației publice centrale și instituții subordonate, 168 autorități ale administrației publice locale de nivelul I și II, 72 de întreprinderi de stat și municipale, instituții publice, autorități publice autonome și alți beneficiari de fonduri publice. În comparație cu perioada precedentă de raportare, în perioada de gestiune Curtea de Conturi a dublat numărul misiunilor de audit. Cele menționate denotă că odată cu intrarea în vigoare a Legii privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260/2017 structura misiunilor de audit public extern s-a modificat, ponderea misiunilor de audit financiare devenind una preponderentă, fapt ce permite Parlamentului, altor autorități publice și societății să se asigure de legalitatea utilizării și corectitudinea raportării mijloacelor financiare și patrimoniului public.

Comisia menționează că în perioada de gestiune a primit de la Curtea de Conturi 20 rapoarte de audit, care în mod electronic au fost expediate pentru informare deputaților, iar 8 dintre acesta au fost audiate în ședințele Comisiei cu aprobarea rapoartelor respective. În această ordine de idei, Comisia încurajează celelalte comisii permanente să audieze după competență rapoartele de audit ale Curții de Conturi pentru a responsabiliza ordonatorii de credite de buna guvernare. În special Comisia atrage atenția, că potrivit art. 6 alin. (1) lit. b) rapoartele auditorului asupra rapoartelor anuale ale Guvernului privind executarea bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală urmează să fie audiate în ședință plenară a Parlamentului concomitent cu rapoartele respective ale Guvernului.

În procesul audierii Raportului anual Comisia si-a stabilit drept scop să obțină asigurările auditului independent asupra corectitudinii formării, utilizării și raportării resurselor financiare și patrimoniului public, precum și să evidențieze domeniile care necesită îmbunătățiri a cadrului juridic. Drept urmare, Comisia a constatat că potrivit Raportului anual Curtea de Conturi a exprimat 38 de opinii asupra rapoartelor financiare și a formulat 16 concluzii aferente conformității și performanței gestionării fondurilor publice. Analiza opiniilor și concluziilor denotă o situație îngrijătoare. Astfel, doar 6 opinii, sau 16% din numărul total, sunt opinii favorabile (nemodificate) care confirmă veridicitatea și fidelitatea completă a rapoartelor financiare, 22 de opinii sunt cu rezerve, 8 opinii – contrare, iar în 2 cazuri - din lipsa de evidență contabilă adecvată auditorii au refuzat în emiterea opiniei. Deci, nu sunt în totalmente credibile rapoartele financiare auditate ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia, Agenția Turismului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, internatul psihoneurologic din mun. Bălți, Azilul republican pentru invalizi și pensionari din mun. Chișinău, Centrul republican de reabilitare a invalizilor, veteranilor muncii și războiului din comuna Cocieri raionul Dubăsari. Comisia cere conducătorilor entităților menționate să implementeze în

Comisia consideră că depistarea și raportarea instanțelor competente despre cazurile cu semne de fraudă de asemenea este un rezultat al instituției supreme de audit, deși, aceasta nu reprezintă un scop în sine al activității Curții de Conturi. Potrivit Raportului anual în 13 misiuni de audit au fost depistate suspiciuni de fraudă cu remiterea organelor de drept a materialelor respective. Urmare examinării materialelor remise organele abilitate au pornit 2 cauze penale, emis 3 refuzuri în pornirea urmăririi penale, dintre care pe 2 cazuri au fost dispuse anularea ordonanțelor de refuz, iar 8 materiale se află în curs de examinare.

Comisia evidențiază constatările și concluziile Curții de Conturi care denotă că acțiunile entităților publice privind dezvoltarea controlului financiar public intern nu și-au atins pe deplin scopul general – de a consolida răspunderea managerială pentru gestionarea optimă a resurselor. Auditele efectuate au constatat că conceptul de răspundere managerială, inclusiv managementul financiar și control, încă nu este pe deplin funcțional (Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Mediului, primăria mun. Bălți, Comitetul executiv al UTA Găgăuzia, ANRE, Agenția Turismului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat, Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio – Moldova”, și altele). Cele menționate majorează riscul de fraudă în procesele de:

- achiziții publice;
- dare în arendă/locățune a proprietății publice;
- retribuire a muncii;
- determinare a costurilor lucrărilor de renovare și reconstrucție a edificiilor;
- stabilire a perioadelor de garanție pentru lucrări.

În această ordine de idei, Comisia apreciază eforturile Guvernului îndreptate spre eliminarea deficiențelor și lacunelor constatate în procesul de aplicare a cadrului legal domeniului controlului financiar public intern prin elaborarea și promovarea proiectului de lege nr.271 din 19 iulie 2018.

Urmare audierii, întru respectarea art. 6 alin.(1), lit. a) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, Comisia propune examinarea Raportului anual 2017 al Curții de Conturi asupra administrării și întrebuițării resurselor financiare publice și patrimoniului public în plenul Parlamentului cu adoptarea proiectului de hotărîre înregistrat de deputatul Ștefan Creangă .

Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei

H O T Ă R Î R E

privind Raportul anual 2017 al Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public

---

În temeiul art. 6 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Se ia act de Raportul anual 2017 al Curții de Conturi asupra administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și a patrimoniului public.

Art. 2. – Se constată că:

– odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, structura misiunilor de audit public extern s-a modificat, ponderea misiunilor de audit financiare devenind una preponderentă, fapt ce permite Parlamentului, altor autorități publice și societății să se asigure de legalitatea și corectitudinea utilizării și raportării mijloacelor financiare publice și a patrimoniului public;

– cadrul de evidență contabilă și raportare financiară aplicabil în sectorul public conține un șir de carențe care necesită a fi remediate în mod urgent;

– controlul financiar public intern nu a atins pe deplin scopul general de a consolida răspunderea managerială, pentru gestionarea optimă a resurselor. Conceptul de răspundere managerială, inclusiv managementul financiar și controlul, încă nu este aplicat pe deplin;

– sistemul de salarizare aplicat în sectorul bugetar este unul fragmentat și dificil de administrat;

– majoritatea ministerelor auditate acordă o importanță nejustificat de mică achizițiilor publice, neținînd cont de impactul acestui fapt asupra rezultatelor finale ale achizițiilor publice;

– administrarea ineficientă a patrimoniului public gestionat de întreprinderile de stat și cele municipale supuse auditului a cauzat o performanță redusă a activității acestora și a generat pierderi.

Art. 3. – Guvernul:

- va iniția modificarea cadrului legal în domeniile contabilității și raportării financiare în sectorul bugetar;
- va urgenta adoptarea Programului de stat pentru delimitarea bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor proprietate publică, pentru anii 2018–2022, și va asigura realizarea acestuia, alocînd mijloacele financiare necesare în acest scop;
- va examina în ședința sa Raportul anual consolidat pentru anul 2018 privind controlul financiar public intern, cu audierea factorilor responsabili de implementarea Planului de acțiuni pentru implementarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2018–2020;
- va organiza ședințe de lucru în cadrul cărora se vor examina rapoartele Guvernului privind executarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat și a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și rapoartele financiare ale ministerelor pentru exercițiul bugetar expirat sub aspectul constatărilor, opiniilor și concluziilor Curții de Conturi;
- va obliga entitățile publice auditate să publice pe paginile lor web rapoartele auditorului și informația privind executarea recomandărilor Curții de Conturi;
- va informa Parlamentul, pînă la data de 1 septembrie 2019, cu privire la implementarea măsurilor prevăzute de prezentul articol.

Art. 4. – Se recomandă Adunării Populare a Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia să audieze raportul Comitetului Executiv privind constatările expuse de Curtea de Conturi în Raportul auditului aprobat prin Hotărîrea nr. 50/2018 și privind măsurile de implementare a recomandărilor cuprinse în acest raport.

Art. 5. – Comisiilor permanente ale Parlamentului li se cere să asigure, în limitele competențelor lor, audierea în ședințele comisiilor și în plenul Parlamentului a rapoartelor auditorului asupra rapoartelor Guvernului privind executarea bugetelor componente ale bugetului public național, concomitent cu examinarea rapoartelor respective ale Guvernului.

Art. 6. – Curtea de Conturi va asigura realizarea întocmai și în termenele stabilite a acțiunilor necesare pentru implementarea Legii nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova și va informa în acest sens Parlamentul pînă la data de 25 decembrie 2019.

Art. 7. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

по Годовому отчету Счетной палаты об управлении и использовании публичных финансовых средств и публичного имущества за 2017 год

На основании пункта с) части (1) статьи 6 Закона об организации и функционировании Счетной палаты Республики Молдова № 260/2017

Парламент принимает настоящее постановление.

Ст. 1. – Принять к сведению Годовой отчет Счетной палаты об управлении и использовании публичных финансовых средств и публичного имущества за 2017 год.

Ст. 2. – Установить следующее:

– после вступления в силу Закона об организации и функционировании Счетной палаты Республики Молдова № 260/2017 изменилась структура заданий по внешнему публичному аудиту, стала преобладающей доля финансовых аудиторских заданий, что позволяет Парламенту, другим органам публичной власти и обществу удостовериться в законности и правильности использования публичных финансовых средств и публичного имущества, а также отчетности по ним;

– применяемая в публичном секторе база бухгалтерского учета и финансовой отчетности содержит ряд недостатков, требующих срочного устранения;

– государственный внутренний финансовый контроль не достиг в полной мере основной цели – консолидации управленческой ответственности для оптимального управления ресурсами. Концепция управленческой ответственности, в том числе финансовый менеджмент и контроль, пока не применяется в полной мере;

- применяемая в бюджетной сфере система оплаты труда раздроблена и сложно управляема;
- большинство аудируемых министерств придает необоснованно низкое значение государственным закупкам, не учитывая влияние данного факта на окончательные результаты государственных закупок;
- неэффективность управления публичным имуществом, находящимся в управлении государственных и муниципальных предприятий, подвергнутых аудиту, обусловила низкую результативность их деятельности и повлекла убытки.

Ст. 3. – Правительству:

- инициировать внесение изменений в законодательную базу в области бухгалтерского учета и финансовой отчетности в бюджетной сфере;
- ускорить принятие Государственной программы по разграничению недвижимого имущества, в том числе земель публичной собственности, на 2018–2022 годы, и обеспечить ее реализацию выделением финансовых средств, необходимых для этой цели;
- рассмотреть на заседании Правительства сводный Годовой отчет о государственном внутреннем финансовом контроле за 2018 год и заслушать ответственных за реализацию Плана действий по внедрению Программы развития государственного внутреннего финансового контроля на 2018–2020 годы;
- организовать рабочие заседания для рассмотрения отчетов Правительства об исполнении государственного бюджета, бюджета государственного социального страхования и фондов обязательного медицинского страхования, а также финансовых отчетов министерств о бюджетном исполнении с точки зрения констатаций, мнений и заключений Счетной палаты;
- обязать аудируемые публичные субъекты публиковать на своих веб-страницах аудиторские заключения и информацию о выполнении рекомендаций Счетной палаты;
- до 1 сентября 2019 года проинформировать Парламент о реализации мер, предусмотренных в настоящей статье.

Ст. 4. – Рекомендовать Народному Собранию Автономного территориального образования Гагаузия заслушать отчет Исполнительного комитета по констатациям, изложенным Счетной палатой в Отчете аудита, утвержденном Постановлением № 50/2018, и о мерах по выполнению содержащихся в указанном отчете рекомендаций.

Ст. 5. – Постоянным комиссиям Парламента в пределах своих компетенций обеспечить слушание на заседаниях комиссий и на пленарном заседании Парламента аудиторских заключений по отчетам Правительства об

исполнении бюджетов–компонентов национального публичного бюджета одновременно с рассмотрением соответствующих отчетов Правительства.

Ст. 6. – Счетной палате обеспечить выполнение в точности и в установленные сроки необходимых мер по реализации Закона об организации и функционировании Счетной палаты Республики Молдова № 260/2017 и проинформировать об этом Парламент до 25 декабря 2019 года.

Ст. 7. – Настоящее постановление вступает в силу со дня принятия.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА